

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ "АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ"

**ПРИСВЯЧЕНА
100-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА
ОЛЕКСАНДРА ГАВРИЛОВИЧА ЯХНИЦІ
ТА 65-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФЕСОРА
МИКОЛИ АНАТОЛІЙОВИЧА ВОЛОШИНА**

**3-4 ЖОВТНЯ
2020 РОКУ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАПОРІЖЖЯ

УДК 61(063)

А 43

**Матеріали науково-практичної конференції «АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ»**

Запоріжжя, 3 - 4 жовтня 2020 року

Запоріжжя, ЗДМУ

**Відповідальний за випуск: завідувач кафедри анатомії людини,
оперативної хірургії та топографічної анатомії ЗДМУ Міністерства
охорони здоров'я України, проф. Григор'єва О.А.**

**А 43 Актуальні питання сучасної морфології : матеріали Всеукр.
науково- практ. конф. (Запоріжжя, 3-4 жовтня 2020 р.) : ЗДМУ МОЗ
України. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 132 с.**

УДК 61(063)

© Видавництво ЗДМУ, 2020

ЗМІСТ

НАУКОВИЙ ШЛЯХ ПРОФЕСОРА ВОЛОШИНА МИКОЛИ АНАТОЛІЙОВИЧА <i>Ю.М. Колесник, В.О. Туманський, О.А. Григор'єва</i>	8
МОДЕЛЮВАННЯ ПЕРЕЛОМІВ ВЕЛИКОГОМІЛКОВОЇ КІСТКИ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ ОСТЕОПОРОЗІ У ЛАБОРАТОРНИХ ЩУРІВ <i>Ю.Ю. Абросімов</i>	10
ВАРІАНТИ ФОРМИ ТІЛ ХРЕБЦІВ ТА МІЖХРЕБЦЕВИХ ДИСКІВ У ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В НОРМІ ЗА ДАНИМИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТОМОГРАФІЇ. <i>О.О. Адамович</i>	11
ЕМБРІОГЕНЕЗ ВЕНОЗНОГО РУСЛА ПОЗАПЕЧІНКОВИХ ЖОВЧНИХ ПРОТОК <i>О.П. Антонюк¹, Ю.М. Вовк²</i>	13
ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ НА КАФЕДРАХ МОРФОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В МЕДИЧНОМУ ВНЗ <i>О.Л. Апфельханс</i>	16
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ, ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ ЗДМУ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ <i>О.В. Артюх, Т.М. Матвєйшина, О.А. Апт, О.М. Міщенко</i>	17
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ І ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ <i>С.М. Білаш, М.М. Коптев, О.М. Проніна, А.В. Пирог-Заказникова, Я.О. Олійніченко</i>	19
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СТІНКИ ДВАНАДЦЯТИПАЛОЇ КИШКИ У ПІЗНІ ТЕРМІНИ РОЗВИТКУ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ <i>І. І. Білінський, Л. В. Федорак, В. В. Білінська, Ю.І. Попович</i>	21
ДИНАМІКА ОТНОСИТЕЛЬНОЙ ПЛОЩАДИ СОЕДИНИТЕЛЬНОЇ ТКАНИ И КОЛЛАГЕНОВИХ ВОЛОКОН ІІІ ТИПА В ПЕЧЕНИ КРЫС ПОСЛЕ ВНУТРИУТРОБНОГО ВВЕДЕНИЯ ДЕКСАМЕТАЗОНА <i>П.В. Богданов</i>	22
ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ МІЖ РОЗМІРАМИ ГОЛОВИ, ПОРОЖНИНИ ЧЕРЕПА ТА БІЧНИМИ ШЛУНОЧКАМИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У ЛЮДЕЙ ЗРІЛОГО ВІКУ <i>С.В. Бондаренко</i>	24
МОРФОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ ЩУРІВ В НОРМІ ТА ПРИ ОЖИРІННІ <i>В.С. Бушман, А.Г. Нечепоренко, М.В. Аксамітьєва</i>	25
МОРФОГЕНЕЗ СЕРЕДОСТІННОГО ЛІМФАТИЧНОГО ВУЗЛА БЛИХ ЩУРІВ ЗА УМОВ АНТИГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ <i>Н.Г. Васильчук, О.Г. Куц</i>	27
ІНДИВІДУАЛЬНА АНАТОМІЧНА МІНЛИВІСТЬ ОСНОВНИХ ЛІНІЙНИХ ПАРАМЕТРІВ СЕРЕДНЬОЇ ЧЕРЕПНОЇ ЯМКИ ЛЮДЕЙ ЗРІЛОГО ВІКУ <i>О. Ю. Вовк, І. В. Чеканова</i>	28

шару витягнуті, їх цитоплазма невакуолізована, гомогенно-еозинофільна, ядра з гомогенним хроматином, овальні, з чіткою каріолемою.

Отже через 56 діб стрептозотоциніндукованого цукрового діабету у товщі стінки дванадцятипалої кишки нами було виявлено деструктивні та дистрофічні зміни покривного епітелію, виражені ділянки десквамації покривного епітелію, набряк та наростання клітинної інфільтрації власної пластинки слизової оболонки.

Перелік літератури

1. Фадєєнко Г.Д., В.А. Чернишов В.А. Ураження гастродуоденальної ділянки у хворих на цукровий діабет: клініко-популяційні аспекти. Ліки України. 2011. №7 (153). С. 48- 50.

2. Авдєєв В.Г. Диабетическая энтеропатия. Фарматека №3. 2010. С. 46-49.

3. Thomas H. Diabetes: circulating factors implicated in diabetic enteropathy Nat. Rev. Endocrinol. 2015;12(12):671.

4. Деген А.С., Камишний О.М. Вплив експериментального цукрового діабету на експресію транскрипційних факторів t-bet та gata3 в лімфоїдних структурах клубової кишки щурів. Вісник проблем біології і медицини. 2013. Вип. 4, Т.1, (104). С.120-125.

5. Silvia Pellegrini, Valeria Sordi, Andrea Mario Bolla, Diego Saita, Roberto Ferrarese, Filippo Canducci, Massimo Clementi, Francesca Invernizzi, Alberto Mariani, Riccardo Bonfanti, Graziano Barera, Pier Alberto Testoni, Claudio Doglioni, Emanuele Bosi, and Lorenzo Piemonti. Duodenal mucosa of patients with type 1 diabetes shows distinctive inflammatory profile and microbiota. *J Clin Endocrinol Metab.* 2017; 102(5): 1468–1477.

УДК 611.36.018.08:616.36-091.8-053.13

ДИНАМИКА ОТНОСИТЕЛЬНОЙ ПЛОЩАДИ СОЕДИНИТЕЛЬНОЙ ТКАНИ И КОЛЛАГЕНОВЫХ ВОЛОКОН III ТИПА В ПЕЧЕНИ КРЫС ПОСЛЕ ВНУТРИУТРОБНОГО ВВЕДЕНИЯ ДЕКСАМЕТАЗОНА

П.В. Богданов

Запорожский государственный медицинский университет,

Pavel_bogdanov@ukr.net

Применение глюкокортикоидов (ГК) во время беременности оказывает как позитивное, так и негативное влияние на плод. Эффекты, вызываемые ГК достаточно изучены, однако остаётся малоизученным их влияние на формирование соединительной ткани (СТ) печени плода [1-4].

Материалы и методы исследования. В работе исследована печень 144 белых лабораторных крыс с 1 по 90 сутки. Животных разделили на 3 группы: интактная, контрольная и экспериментальная (на 18 сутки антенатального развития внутриплодно вводили дексаметазон (патент України №112288)). Печень извлекали на 1, 3, 7, 14, 21, 30, 60 и 90 сутки. Для оценивания СТ использовали окрашивание по методу Ван Гизона, а также

«импрегнацию серебром» по методу Лейдлоу. Статистическую достоверность различий в сравниваемых группах оценивали при помощи t- критерия Стьюдента-Фишера с уровнем достоверности не менее 95 % ($p < 0,05$).

Относительная площадь СТ в печени животных интактной и контрольной групп носит характер постепенного увеличения в течение первых двух месяцев жизни. В последующем изменений относительной площади СТ не наблюдается, что свидетельствует о завершении процессов морфологического и функционального становления печени крыс и совпадает с данными литературы. У экспериментальных животных в течение первой недели жизни показатели относительной площади СТ ниже аналогичных при сравнении с контролем, однако такие изменения не имеют статистически значимых отличий. К концу второй недели жизни отмечается резкое увеличение относительной площади СТ в печени экспериментальных животных, достигая статистической значимости на 30 сутки $5,78 \pm 1,10\%$ ($2,56 \pm 0,80\%$ – в контроле). После 60 суток отмечается постепенное уменьшение относительной площади, которую занимает СТ в печени. В состав волокон СТ печени входят коллагены разных типов. Наибольшая часть коллагенов в печени представлена коллагеном III типа. В экспериментальной группе в течение 1й недели жизни относительная площадь коллагеновых волокон III типа ниже в сравнении с контролем. В последующем отмечается постепенное увеличение, которое достигает статистически значимых отличий на 30 сутки и составляет $2,95 \pm 0,34\%$ ($1,94 \pm 0,38\%$ – в контроле). На последующих сроках наблюдения показатели относительной площади коллагеновых волокон III типа в печени превышают показатели интактной и контрольной групп, однако статистически значимых отличий данные изменения не достигают.

Таким образом, после антенатального введения дексаметазона отмечаются изменения относительной площади занимаемой СТ и коллагеновыми волокнами III типа, проявляющиеся в незначительном снижении данных показателей в сравнении с контролем на протяжении первой недели жизни с последующим увеличением относительной площади соединительной ткани и коллагеновых волокон III типа с пиком на 30 сутки.

Список литературы

1. Беременность и глюкокортикоиды - две стороны одной медали / П. Н. Веропотвелян, Н. П. Веропотвелян, И. В. Гужевская, П. С. Горук. *Мед. аспекты здоровья женщины*. 2012. № 10 (63). С. 24–29.
2. Шайтарова А. В., Храмова Е. Б., Суплотова Л. А. Дискуссионные вопросы влияния глюкокортикоидной терапии беременных на здоровье детей. *Вопр. совр. педиатрии*. 2011. Т. 10, № 2. С. 82–85.
3. McKinlay C., Dalziel S., Harding J. Antenatal glucocorticoids: Where are we after forty years? *J. Develop. Origin. Health Dis.* 2015. Vol. 6 (2). P. 127–142. DOI :10.1017/S2040174414000579.
4. Seckl J. R., Christen Y. *Hormones, intrauterine health and programming*. Springer International Publishing, 2014. 198 p.